

Dosarul nr. 2ra-572/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. N. Mazur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

8 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Evdochiei Raclencu,
reprezentată de avocatul Nicolae Chiriac împotriva Companiei Aeriene „Air
Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului
material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respins apelul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu
Răspundere Limitată și menținută hotărârea din 22 aprilie 2019 a Judecătoriei
Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 16 august 2018, Evdochia Raclencu, reprezentată de avocatul Nicolae
Chiriac a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS Compania Aeriană „Air
Moldova”, intervenient accesoriu SRL „Stand-Tur” cu privire la repararea
prejudiciului material și prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 12 iunie 2018, având intenția de a pleca
în Italia în interes personal, a decis să procure un bilet avia tur-retur de la
ÎS Compania Aeriană „Air Moldova”, prin intermediul SRL „Stand-Tur”, achitând
integral prețul de 7 129 de lei (360 de euro la cursul BNM din 12 iunie 2018), fiind
eliberat bonul fiscal nr. 001, ÎNR.N1202016096.

Astfel, la 12 iunie 2018, a prezentat actele necesare operatorului și a efectuat
rezervarea nr. J3MTGK a biletului avia tur-retur cu zborul nr. 9U 855 pentru data de
27 iunie 2018 ora 13:50 cu plecarea de pe Aeroportul Internațional Chișinău și
aterizarea la ora 15:10, aceiași dată, pe Aeroportul Internațional Turin din Italia.

Respectiv, data returului trebuia să fie la 25 iulie 2018, cu zborul nr. 9U 856 la ora 16:10, cu decolarea de pe Aeroportul Internațional Turin din Italia și aterizarea pe Aeroportul Internațional Chișinău la ora 19:20.

A comunicat că la 27 iunie 2018, ora 13:50, a zburat în Italia cu zborul nr. 9U 855 fără careva probleme.

La data returului din 25 iulie 2018, s-a prezentat la ghișeul operatorului Air Moldova din Turin, Italia pentru înregistrarea zborului, unde a aflat că nu este inclusă în lista pasagerilor care trebuiau să zboare spre Chișinău la ora 16:10, a zborului 9U 856.

A remarcat că la încercările de a afla motivul și cauza neincluzării sale în lista pasagerilor, a primit refuz și a fost nevoită să procure, împrumutând bani de la persoane străine, un nou bilet pentru același zbor 9U 856 ora 16:10 din Italia spre Chișinău, achitând suplimentar suma de 250 de euro (inclusiv comision) pentru a ajunge acasă, cu toate că pentru acel zbor avea bilet retur procurat.

A relatat că la 26 iulie 2018, s-a deplasat personal la reprezentanții ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” pentru a le cere explicații, însă aceștia au refuzat să-i întoarcă costul biletului achitat suplimentar, fără a-i oferi careva argumentare în acest sens.

A precizat că urmare a stării de fapt create s-a aflat într-o continuă stare de stres, a trăit niște sentimente de dezamăgire totală, iar din cauza celor întâmplate i s-a înrăutățit starea de sănătate, fiind nevoită să cumpere medicamente pentru restabilirea sănătății.

La 26 iulie 2018, s-a adresat pârâtului cu o cerere prealabilă, prin care a solicitat repararea prejudiciului material și prejudiciului moral în termen de 10 zile calculat din momentul recepționării, dar, deși aceasta a fost recepționată de către pârât, nu a primit niciun răspuns.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 1, 2, 6 lit. a), 10 lit. d), 18, 18⁵, 20, 31 alin. (2) din Legea cu privire la protecția drepturilor consumatorilor, art. 619 alin. (1), 617 alin. (1), 620, 1422, 1423 Cod civil, art. 94, 96, 85 lit. a) CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul pârâtei în beneficiul ei a sumei de 250 de euro cu titlu de prejudiciu material, a dobânzii de întârziere calculată până la pronunțarea hotărârii judecătorești, a sumei de 25 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și a sumei de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin încheierea protocolară din 28 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Alcedo Grup”.

Prin încheierea protocolară din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Explor Tur”.

Prin hotărârea din 22 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasat de la CA „Air Moldova” SRL în beneficiul Evdochiei Raclencu prejudiciul material cauzat în sumă de 247,81 de euro, dobânda de întârziere în

mărime de 20,77 de euro, în valută națională conform cursului BNM la momentul executării hotărârii, prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 5 000 de lei.

În rest, acțiunea privind încasarea prejudiciului moral de încă 15 000 de lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost încasată de la CA „Air Moldova” SRL în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 270 de lei.

Prin decizia din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de CA „Air Moldova” SRL și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au ajuns la concluzia admiterii pretenției privind încasarea sumei pentru neincluderea în lista pasagerilor care trebuiau să zboare spre Chișinău la 25 iulie 2018 ora 16:00 cu zborul 9U 856 în mărime de 247,81 de euro și de a încasa din contul CA „Air Moldova” SRL în beneficiul Evdochiei Raclencu suma respectivă, cât și dobânda de întârziere, or începând cu 27 iulie 2018, CA „Air Moldova” SRL este în întârziere de executare a obligației de restituire a prejudiciului material cauzat, respectiv, CA „Air Moldova” SRL urmează a fi obligată la plata dobânzii de întârziere pentru perioada 28 iulie 2018 – 19 aprilie 2019 în mărime de 20,77 de euro.

Totodată, prima instanță și instanța de apel au conchis că CA „Air Moldova” SRL este responsabilă direct pentru neexecutarea obligațiilor asumate de către subagenții săi ca și pentru propriile acțiuni, în special de presupusul său împuternicit prin contractul nr. 61/SA din 24 ianuarie 2018 turoperatorul SRL „Stand-Tur”, care la data cumpărării-vânzării biletelor avia, acționa pentru și din numele ÎS „Air Moldova”, cu titlu de subagent.

La fel, instanțele de judecată ierarhic inferioare au menționat că cerința reclamantei privind repararea prejudiciului moral este întemeiată doar parțial, astfel, suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral este rezonabilă.

La 3 februarie 2020, CA „Air Moldova” SRL a declarat recurs împotriva deciziei din 12 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, considerându-le neîntemeiate, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare nu și-au motivat nici într-un mod concluziile pe probele administrate, interpretând eronat legea sau aplicând o lege care nu trebuia aplicată situației în speță și au ajuns la concluzii contradictorii cu circumstanțele pricinii, contrare practicii naționale și Curții Europene a Drepturilor Omului.

A considerat că instanța de apel a emis o decizie care contravine prevederilor art. 432 alin. (2) lit. b) și d) CPC.

Totodată, prima instanță și instanța de apel au determinat incorect obiectul probațiunii, adică circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, care trebuie determinate definitiv de instanța de judecată pornind de la temeiul pretențiilor și obiecțiilor părților, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

La fel, instanțele de judecată ierarhic inferioare neîntemeiat au constatat că CA „Air Moldova” SRL urmează să achite prejudiciului material în mărime de 247,81 de euro.

A reiterat că la data efectuării cursei aeriene de către transportator (cursa Torino - Chișinău), în sistemul de operare a biletelor Evdochia Raclencu nu figura în calitate de pasager la cursă, din motiv că biletul intimatului a fost anulat de către SRL „Alcedo Group”.

Astfel, în cazul în care biletul este anulat, transportatorul nu a fost în drept să transporte un pasager fără documente valabile.

A atenționat că biletul Evdochiei Raclencu nu a fost anulat de către transportatorul aerian, acesta a fost anulat de către agentul de vânzare a biletului conform clauzelor contractuale, care însăși a recunoscut acest fapt în cadrul ședinței de judecată.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au dat o apreciere subiectivă și nu au ținut cont de faptul că intimata nu a procurat un bilet de călătorie de la transportator direct, dar prin intermediul unei agenții de turism SRL „Stand-Tur”, cu care transportatorul nu are nicio relație contractuală.

Totodată, a considerat neîntemeiat faptul că intimata nu a întreprins nicio acțiune față de SRL „Stand-Tur” privind clarificarea situației, or, ca răspuns la reclamația înaintată transportatorul aerian a menționat că statutul biletului a fost modificat de agenția care a eliberat biletul și că urmează să se adreseze la agenția SRL „Stand-Tur”.

Prin urmare, la materialele dosarului nu se regăsește nicio reclamație sau pretenție înaintată de către intimată față de SRL „Stand-Tur”.

A menționat că CA „Air Moldova” SRL nu este responsabilă de achitarea prejudiciului material, prejudiciului moral și a dobânzii de întârziere, or intimata este victima unei agenții turistice SRL „Stand-Tur”, care a dat dovadă de rea-credință, fiind o agenție de escrocherie care a înșelat-o pe intimată, fapt ce se probează inclusiv prin informația care este anexată al materialele cauzei și care denotă că în perioada iulie 2019 - august 2019 a înșelat mai mulți pasageri care au procurat prin intermediul acestei agenții bilete.

Totodată, a remarcat că potrivit pct. 4.3 din contractul de subagent nr. 61/SA din 24 ianuarie 2018, SRL „Explor Tur”, în calitate de agent își rezervă dreptul de a procesa restituirea biletelor de avion neachitate de către beneficiar timp de 7 zile după emiterea lor. Toate penalitățile de restituire aplicate în conformitate cu condițiile și regulile tarifare le va suporta subagentul.

Astfel, raportul contractual pretins a fi litigios de către intimată s-a născut anume în urma neexecutării obligațiilor contractuale de acordare a serviciilor turistice conforme de către compania turistică.

Cu referire la prevederile art. 1131 alin. (1) Cod civil, a relevat că în speța de față, turistului i-au fost încălcate drepturile ce au rezultat din executarea contractului de prestare a serviciilor turistice, lucru pentru care nu poate fi exonerată compania de turism.

La fel, a remarcat că CA „Air Moldova” SRL poate fi supusă răspunderii și reparării prejudiciului cauzat doar cu vinovăție, la caz nefiind constatată vinovăția companiei aeriene, circumstanțe de fapt care exclud achitarea prejudiciului material și moral, cât și a dobânzii de întârziere.

A obiectat că este neîntemeiată și nu corespunde realității concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare asupra faptului că CA „Air Moldova” SRL este responsabilă direct pentru neexecutarea obligațiilor asumate de către subagenții săi ca și pentru propriile acțiuni, or CA „Air Moldova” SRL nu a încheiat cu SRL „Stand-Tur” niciun contract de subagent, iar contractul nr. 61/SA din 24 ianuarie 2018, la care a făcut trimitere prima instanță nu prevede nicio clauză contractuală care s-ar referi la acționarea SRL „Stand-Tur” din numele CA „Air Moldova” SRL.

La fel, a considerat neîntemeiată și motivarea primei instanțe precum că în cadrul ședinței de judecată CA „Air Moldova” SRL ar fi recunoscut careva relații contractuale încheiate între CA „Air Moldova” SRL și SRL „Stand-Tur”, aceste alegații fiind lipsite de suport juridic.

Astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare în niciun mod nu au probat în ce constă vinovăția transportatorului aerian.

La 26 februarie 2020, în adresa intimațiilor Evdochia Raclencu, avocatului Nicolae Chiriac, SRL „Stand-Tur”, SRL „Alcedo Grup” și SRL „Explor Tur” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de CA „Air Moldova” SRL, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 191), fiind recepționată de către avocatul Nicolae Chiriac la 28 februarie 2020, de către Evdochia Raclencu și SRL „Explor Tur” la 2 martie 2020 fapt ce se confirmă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 199-201), iar corespondența expediată în adresa SRL „Alcedo Grup” a fost returnată de către Oficiul Poștal cu mențiunea „nereclamat” și cea expediată în adresa SRL „Stand-Tur” – cu mențiunea „plecat” (f. d. 202, 203).

La 11 martie 2020, Evdochia Raclencu, reprezentată de avocatul Nicolae Chiriac a depus referință la recursul declarat de CA „Air Moldova” SRL, solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care ceilalți intimați să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 2 decembrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 177), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurentă la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 3 februarie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de CA „Air Moldova” SRL, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CA „Air Moldova” SRL, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a

probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de CA „Air Moldova” SRL urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu